

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-630266-II/09/PS

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 11/02/2010

Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Minister Sprawiedliwości –
Prokurator Generalny

Wielce Łasny Janie Ministrze,

W skierowanym do Pana Ministra wystąpieniu z dnia 3 grudnia 2009 r. poruszyłem problem braku możliwości dopuszczenia adwokata lub radcy prawnego ustanowionego w postępowaniu w sprawie o wykroczenie do udziału w przesłuchaniu osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie na etapie czynności wyjaśniających.

W wystąpieniu tym wskazałem między innymi, że Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia przewiduje możliwość ustanowienia jednego obrońcy przez obwinionego (art. 4 K.p.s.w.). Obwinionym jest osoba, przeciwko której wniesiono wniosek o ukaranie w sprawie o wykroczenie (art. 20 § 1 K.p.s.w.). Z przepisów tych wynika zatem, i tak jest też są one interpretowane przez organy prowadzące czynności wyjaśniające, że obrońca może być ustanowiony dopiero po skierowaniu do sądu wniosku o ukaranie. Nie posiada zatem uprawnień do podejmowania czynności procesowych w imieniu osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie i która została wezwana do złożenia w sprawie wyjaśnień, nie może zatem uczestniczyć w czynnościach procesowych z udziałem takiej osoby.

Wskazałem, że już na etapie czynności wyjaśniających może nastąpić głęboka ingerencja w prawa i wolności osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia. Na tym etapie również osoba ta musi podjąć istotne dla jej obrony decyzje, np. w przedmiocie złożenia lub odmowy składania wyjaśnień, czy w przedmiocie zgłoszenia wniosków dowodowych. Brak możliwości ustanowienia obrońcy na tym etapie postępowania bez wątplenia może zatem rzutować na realizację prawa do obrony takiej osoby. Podnieść nadto wypada, że aktywne uczestniczenie obrońcy osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie może doprowadzić do zgromadzenia dowodów, na

podstawie których organ prowadzący czynności odstąpi o skierowania sprawy do sądu co niewątpliwie może przyczynić się do obniżenia kosztów tego postępowania. Pamiętać przy tym należy, iż w przypadku uniewinnienia obwiniony może skutecznie domagać się zwrotu wydatków poniesionych z tytułu ustanowienia jednego obrońcy z wyboru na podstawie art. 118 § 2 K.p.s.w. w zw. z art. 119 K.p.s.w. w zw. z art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k.

Przedstawiłem zatem pogląd, iż stan taki jest niemożliwy do zaakceptowania z punktu widzenia prawa do obrony we wszystkich stadiach postępowania karnego, wynikającego z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP, którego formalnym aspektem jest prawo do korzystania z pomocy obrońcy.

Na wystąpienie to nie otrzymałem do dnia dzisiejszego odpowiedzi.

W związku z powyższym będę wdzięczny za przedstawienie przez Pana Ministra stanowiska w przedmiocie braku możliwości dopuszczenia adwokata lub radcy prawnego ustanowionego w postępowaniu w sprawie o wykroczenie do udziału w przesłuchaniu na etapie czynności wyjaśniających osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie.

Łukasz Jędrzejewski
prof. hab. dr. h.c.